

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی قزوین
«دانشکده دندانپزشکی»

پایان نامه

جهت دریافت درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع :

بررسی وضعیت سلامت و بیماری (پوسیدگی و هیپوپلازی و...) و موقتیت

اولین مولرهای دائمی رویش یافته

دانش آموزان ۶-۱۲ ساله مدارس ابتدایی شهر قزوین در سال ۷۷-۱۳۷۶

به راهنمایی استاد ارجمند :

سرکارخانم دکتر فرحناز جهانیان

نگارش

رضا نورانی

سال تحصیلی ۷۷-۱۳۷۶

شماره پایان نامه : ۳۵

خلاصه

پیشگیری از پوسیدگی دندان یکی از اهداف بهداشتی کلیه سازمانهای جهانی، منطقه‌ای و کشوری بوده و می‌باشد برای دست یافتن به این هدف ارزشمند و طرح برنامه پیشگیری و درمان موثر پوسیدگی دندان در جوامع بزرگ یا کوچک، نیازمند اطلاع از وضعیت موجود دندان در بین افراد آن جامعه است از جمله برای طرح‌ریزی برنامه پیشگیری و اقدام به درمان موثر پوسیدگی دندانهای مولر اول دائمی جامعه دانش‌آموزان ۶-۱۲ ساله شهر قزوین، کسب و جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات مربوط به وضعیت موجود این دندانها مناسب به نظر رسید. به همین منظور و طی تحقیق حاضر نمایندگان از این جامعه (۹۰۰ نفر دختر و پسر به تعداد مساوی) به روش نمونه‌گیری تصادفی و خوشه‌ای، از ۱۲ دبستان در شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز این شهرستان‌تخاب شدند و تحت نور طبیعی و با استفاده از مشاهده مستقیم و استفاده از سوند و آئینه دندانپزشکی در محل دبستانهای مربوط مورد معاینه دهان و دندان قرار گرفتند. یادآوری می‌شود که هدف کسب اطلاع و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به وضعیت سلامت و بیماری و موقعیت اولین مولرهای دائمی رویش یافته این جامعه دانش‌آموزی در جهت کمک به برنامه‌ریزی بنیانی پیشگیری و درمان موثر پوسیدگی دندانهای مولر اول دائمی این جامعه می‌باشد.

طی این تحقیق معلوم گردید که

الف - میزان شیوع دندانهای مولر اول دائمی Careis Free (DMFT=0) در میان جامعه دانش‌آموزی دختر و پسر ۶-۱۲ ساله شهر قزوین در سال ۷۷-۱۳۷۶ معادل ۶۵/۲۲٪ است.

۷۹/۵۱٪ دندانهای مولر اول دائمی افراد این جامعه سالم و ۲۰/۴۱٪ آن غیر سالم (مبتلا به پوسیدگی، درآورده شده و ترمیم شده) بودند.

از ۵۸۷ نفر دانش‌آموز دارای دندانهای مولر اول دائمی CF تعداد ۲۸۵ نفر (۴۸/۵٪) را دختران و ۳۰۲ نفر (۵۱/۵٪) را پسران تشکیل می‌دادند.

از ۴۵۰ نفر دانش‌آموز پسر ۳۰۲ نفر (۶۷/۱۱٪) و از ۴۵۰ نفر دختر ۲۸۵ نفر (۶۳/۳٪) دارای مولرهای اول دائمی CF بودند.

میزان میانگین DMFT کل دندانهای مولر اول دائمی ۰/۸۲۸، (sd=۱/۲۸) برآورد شد که میانگین

دندانهای مولر اول دائمی پوسید ۰/۷۲۹ (sd=۱/۸۳)، درآورده شده ۰/۰۲۲ (sd=۱/۸۳) و ترمیم شده ۰/۰۷۷ (sd=۰/۴۲۲) بود.

میانگین DMFT دندانهای مولر اول دائمی در دختران ۰/۸۱۷۸ (sd=۱/۲۸۵) و پسران ۰/۷۸۲۲ (sd=۱/۲۷۹) و در فک پایین ۰/۵۴ (sd=۰/۸۳۲) و فک بالا ۰/۲۸۱ (sd=۰/۶۳۷) برآورد شد. مولفه D در تمام موارد شاخص DMFT بیشترین مقدار (۰/۸۷) را به خود اختصاص داده است. که احتمالاً نشان دهنده فقر فرهنگی و اقتصادی خانواده‌ها برای پرداختن به پیشگیری و درمان پوسیدگی‌های مولر اول دائمی فرزندان خود است.

میزان dmft در دانش‌آموزان ۱۲-۶ ساله معاینه شده ۳/۶۷۳ (sd=۲/۸۵۱) بود.

دندانهای مولر اول دائمی ترمیم شده در دختران بیش از ۲/۵ برابر آن در پسران بود.

میزان شیوع دندانهای مولر اول دائمی ترمیم شده با عود پوسیدگی معادل ۰/۰۵۷ درصد کل دندانهای مولر اول دائمی رویش یافته بود.

میزان شیوع دندانهای مولر اول دائمی فیشورسیلانت شده ۲۰ دندان (۰/۵۷ درصد) کل اولین مولرهای دائمی رویش یافته و (۱/۱۱٪) کل دانش‌آموزان ۱۰ نفر می‌باشد.

میزان فیشورسیلانت دندانهای مولر اول دائمی در دختران و فک پایین بیش از پسران و فک بالا بود.

۶۹/۴٪ پوسیدگیهای مولر اول دائمی جامعه مورد مطالعه در سطح اکلوزال و ۲۴/۳٪ در شیار باکالی قرار داشت.

همچنین ۶۷/۶٪ سطوح پوسیده اولین مولرهای دائمی در فک پایین و ۳۲/۴٪ آن در مولرهای اول دائمی فک بالا قرار داشت.

۲۲/۲٪ دندانهای مولر اول دائمی در فک پایین و ۱۲/۵٪ در فک بالا مبتلا به پوسیدگی بودند. با معاینه به شیوه مشاهده مستقیم و به کمک سوند و آئینه دندانپزشکی و نور طبیعی (بدون کمک پوار آب و هوا یونیت دندانپزشکی) این نتیجه به دست آمد. که ۱۳/۳۶٪ اولین مولرهای دائمی رویش یافته دارای شیارهای آناتومیک عمیق مستعد به ابتلای پوسیدگی بودند و نیاز به انجام درمان فیشورسیلانت داشتند.

۷۳/۵٪ شیارهای مذکور در اولین مولرهای دائمی فک پایین قرار داشت.

تعداد ۳۳ نفر (۳/۷٪) از دانش‌آموزان دارای ۵۵ (۱/۵۷٪) دندان مولر اول دائمی مبتلا به هیپوپلازی دندان بودند.

۴٪ پسرها و ۳/۳٪ دخترها به هیپوپلازی دندان مولر اول دائمی مبتلا بودند و همچنانکه ذکر شد شیوع هیپوپلازی دندان در فک پایین و جنس مذکر شایعتر بود.

تعداد ۱ نفر از دانش‌آموزان معاینه شده به AgI مبتلا بود که در جنس مونث قرار داشت.

۱۳/۲٪ از دانش‌آموزان معاینه شده و ۱۲/۴٪ دندانهای مولر اول دائمی رویش یافته این جامعه مبتلا به فلوروزیس دندانی هستند.

شایعترین فرم فلوروزیس تعیین شده به ترتیب از نوع «بسیار خفیف» (۴۷/۸۹٪) و «مشکوک» (۳۸/۶۵٪) و کمترین آن از نوع «خفیف» (۱۳/۴۳٪) است. فلوروزیس «متوسط و شدید» مولرهای اول دائمی در این جامعه مشاهده شد.

آمار این تحقیق نشان می‌دهد که شیوع فلوروزیس دندانی در جنس مونث نسبتاً شایع‌تر است.

۱۵/۳۲٪ کل دختران و ۱۱/۱۱٪ پسران معاینه شده مبتلا به فلوروزیس دندان از جمله اولین مولرهای دائمی هستند.

موردی از مولرهای مالبری مشاهده نشد.

تعداد ۵ نفر (۵۵۶٪) دانش‌آموزان معاینه شده و ۵ دندان (۰/۱۴۲٪) دندانهای مولر اول دائمی رویش اکتوپیک داشتند.

بیشتر اولین مولرهای دائمی با رویش اکتوپیک (۸۰٪) در فک بالا قرار داشت.

۱۰۰٪ اولین مولرهای دائمی با رویش اکتوپیک در جنس مذکر بود. لازم است دندانپزشکان رویش دندانهای مولر اول دائمی کودکان را مورد ملاحظه قرار دهند و در موارد رویش نابجا اقدام درمانی مناسب را به عمل آورند.